

2.1. Etika in načela razvoja socialnega podjetništva

2.1.2 Etika in načela za razvoj socialnega podjetništva in združništva

e-modul 2 Podjetništvo in zadruga v krožnem gospodarstvu
oktober/2021

Predavanje obravnava naslednje teme:

- Izzivi v socialnem podjetništvu
- Etika in načela za razvoj socialnih podjetij
 - Permakultura
 - Sistemsko razmišljanje
 - Zmajevo sanjarjenje

Izzivi v socialnem podjetništvu

Kljub širokemu priznanju, da je za reševanje globalnih izzivov, s katerimi se soočamo, nujno treba uporabiti poslovne in tržne pristope, trenutni gospodarski sistem ni optimiziran za podporo organizacijam, ki si prizadevajo združiti poslovne in družbene logike v eno celoto.

Izzivi v socialnem podjetništvu

Zadruga in socialna podjetja imajo težave pri izpolnjevanju nujnih potreb po krepitvi odpornosti lokalnih skupnosti, izpodbijanju obstoječega stanja in odpravljanju degradacije naših ekosistemov, saj so pogosto prisiljena na tak ali drugačen način ogroziti svoj vpliv.

Ključnega pomena je, da prepoznamo vrsto prepričanj in struktur moči, ki ovirajo njihov razvoj, ter prevzamemo odgovornost za spremembo paradigme od prekomerne porabe in izčrpavanja virov k družbeni in okoljski regeneraciji.

"Nikoli ne smete dvomiti o svoji sposobnosti, da dosežete karkoli, premagate karkoli in navdihnete vse, saj resnica je, da superjunakov ni. Smo samo mi in prepogosto smo mi tisti, na katere še vedno čakamo..."

-Shiza Sahid, soustanoviteljica sklada Malala

Etika in načela

V tem predavanju bomo predstavili sklope etike in načel, ki jih sprejemajo vse bolj priljubljene in prepričljive filozofije in metodologije, kot so permakultura, sistemsko razmišljanje in sanjski zmaji, ki pomagajo razumeti sisteme, katerih del smo, oblikovati najučinkovitejše in trajnostne načine za reševanje njihovih težav ter na koncu ustvariti uspešno okolje za vse udeležence.

Socialna podjetja in zadruga so dokazano del rešitve

Permakultura

Permakultura ponuja oblikovalski okvir za doseganje celostne integracije regenerativnih praks, socialnih koristi in kohezije skupnosti ob hkratnem pridobivanju donosa.

S harmoničnim povezovanjem pokrajin in ljudi, ki trajnostno zadovoljujejo materialne in nematerialne potrebe, permakultura prispeva k inovacijam na področjih upravljanja zemljišč in narave, lastništva zemljišč in upravljanja skupnosti, financ in ekonomije, zdravja in duhovne blaginje, kulture in izobraževanja, orodij in tehnologije.

Temelji permkulture so v tradicionalnih in domorodnih načinih dojemanja pokrajin in ljudstev kot medsebojno povezanih; v interakciji z zemljo na način, ki odraža sistemsko razumevanje narave.

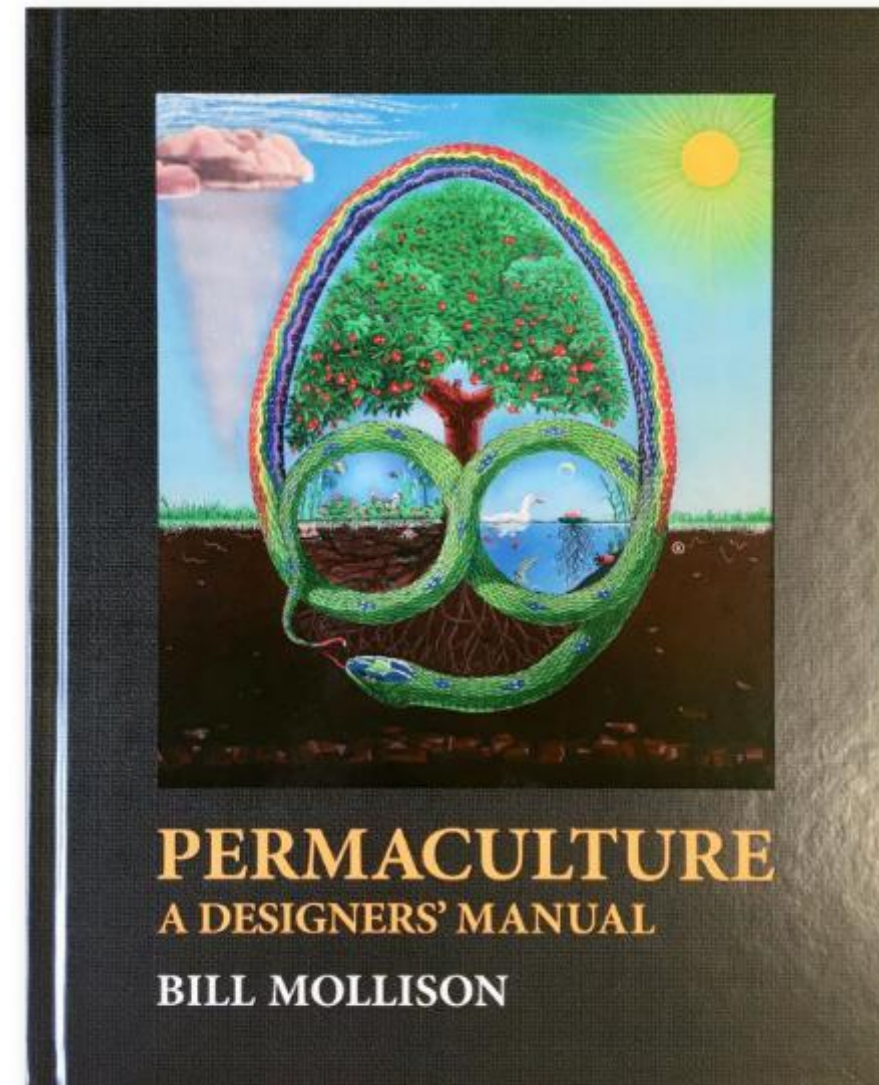
Permakulturo ali nekaj zelo podobnega že tisočletja izvajajo na različnih koncih sveta; tudi ljudje, ki zanjo še nikoli niso slišali.

Permakulturna etika

Permakultura temelji na treh etičnih načelih:

- **Skrb za Zemljo:** zaščititi notranjo vrednost življenja in zadovoljiti naše potrebe, ne da bi škodovali planetu.
- **Skrb za ljudi:** zagotavljanje dobrega počutja posameznikov in skupnosti, dostopa do virov, ki so potrebni za naš obstoj, in občutka skupnosti.
- **Pravična delitev:** sprejeti dejstvo, da so zemeljski viri omejeni, zato je potrebna njihova pravična razdelitev v času in prostoru, poleg dostopa do načrtovanja družine, podpore osnovnim potrebam, osnovnega zdravstvenega varstva, izobraževanja in enakih pravic. Na Zahodu to pomeni zmanjšanje porabe.

Načela permakulture

Več načel, ki se razvijajo skozi čas in kontekste, vendar se osredotočajo predvsem na:

1. delo z naravo in ne proti njej.
2. čim manjša sprememba za čim večji učinek.
3. problem je rešitev
4. dobimo donos
5. vse vpliva na svoje okolje.
6. vsako pomembno funkcijo podpirajo številni elementi.
7. vsak element ima več funkcij.
8. uporaba robov, optimizacija mejnih vrednosti
9. učinkovito energetska načrtovanje in energetska kroženje.
10. ne proizvajajo odpadkov.
11. uporaba in vrednotenje bioloških virov in raznolikosti.
12. relativna lokacija
13. uporabite majhne in počasne rešitve

PERMACULTURE PRINCIPLES

Sistemsko razmišljanje

Sistemsko razmišljanje je, v nasprotju s strategijo, ki je v naši kulturi sprejeta za osredotočanje na zapletenost podrobnosti, namenjeno celostnemu obravnavanju sistemov in nas spodbuja k raziskovanju medsebojnih odnosov (kontekst in povezave), perspektiv (vsak akter ima svoje edinstveno dojemanje situacije) in omejitev (dogovor o področju uporabe, obsegu in tem, kaj bi lahko pomenilo izboljšavo).

Sistemsko razmišljanje

Pomaga nam videti širšo sliko, prepoznati vzvode, ki jih je mogoče obravnavati za podporo konstruktivnim spremembam in videti povezanost med elementi situacije za podporo skupnemu ukrepanju.

Vse lahko razumemo kot sistem: zagonsko podjetje, izdelek, storitev. Tudi nogometna ekipa je več kot le skupina športnikov. Vsi elementi tega sistema so dinamični in medsebojno delujejo.

Načela systemskega razmišljanja

Šest temeljnih načel, na katerih temeljijo metode systemskega razmišljanja, so:

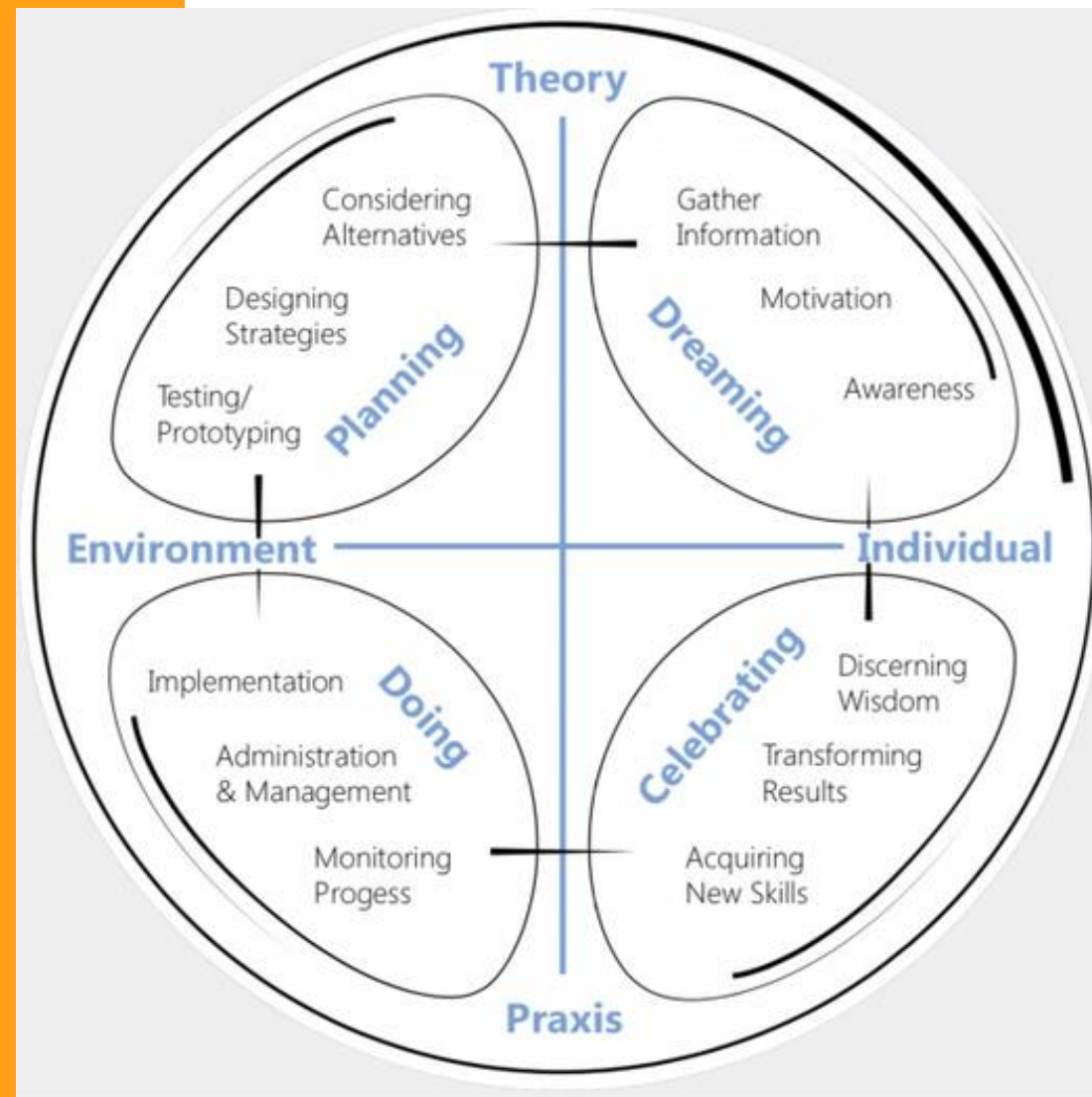
1. Celovitost in interakcija: celota je večja od vsote njenih delov
2. Odprtost: žive sisteme je mogoče razumeti le v kontekstu njihovega okolja.
3. Vzorci: ugotavljanje enotnosti ali podobnosti, ki se pojavljajo pri več subjektih ali v več obdobjih.
4. Namenskost: kar veste o tem, kako delajo in kaj delajo, vodi k razumevanju, zakaj delajo to, kar delajo.
5. Večdimenzionalnost: videti dopolnjujoče se odnose v nasprotnih težnjah in ustvariti izvedljive celote z neizvedljivimi deli.
6. Protiintuitivno: ukrepi, ki naj bi prinesli zelene rezultate, lahko povzročijo nasprotno rezultate.

Zmajevo sanjarjenje

Zmajevo sanjarjenje, ki ga navdihujejo družbeni in okoljski aktivizem, nova fizika, znanosti o Gaji in Zemlji ter modrost aboridžinske kulture, najstarejše civilizacije na Zemlji, uporablja celostna orodja za vizionarske iniciacijske procese, načrtovanje, izvajanje, vrednotenje in praznovanje.

Kot je prikazano na sliki, te faze ne vplivajo le druga na drugo v vzajemnem procesu, temveč so odvisne tudi od posameznika in njegovega okolja ter prakse in teorije.

Načela sanjskega zmaja

Dragon Dreaming je živ sistemski pristop, ki sta ga okoli leta 1990 ustvarila Avstralec John Croft in njegova žena Vivienne Elanta, da bi zgradila uspešne organizacije in projekte za spremembo paradigme, ki jo doživljamo. Temelji nanaslednjih načelih:

- osebna rast: zavezanost zdravljenju in krepitvi moči vseh udeležencev,
- gradnja skupnosti: krepitev in odpornost skupnosti, katere del smo,
- služenje Zemlji: prizadevanje za regeneracijo, dobro počutje in razcvet življenja samega.

Vir: <https://dragondreaming.org/dreaming/>

Načela zmajevega sanjarjenja

V našem običajnem svetu konkurenčnih podjetij, ki zmagujejo in izgubljajo, od vsakih 1000 sanj le 100 izmed njih postane načrt, le 10 načrtov dejansko deluje in le 1 preživi dlje kot tri leta. Ker ljudje to vedo, zlahka opustijo svoje sanje. Za avstralske aborigine pa je izguba sanj oblika "izgube duše," ki povzroči apatijo, nemoč, obtoževanje, agresivnost in depresijo.

Načela zmajevega sanjarjenja

Vsak projekt se začne s sanjami ene same osebe, vendar nihče ne more uresničiti sanj sam. Zmajevo sanjarjenje je namenjeno ustvarjanju sodelovalnih odnosov, ki prinašajo zmago in korist, osvobajajo kolektivno inteligenco, ustvarjalnost in spečo moč v nas samih ter v naših skupnostih, hkrati pa skušajo nadomestiti sedanji antropocentrični pogled na svet s pogledom, v katerem so ljudje del medsebojno povezanega živega sistema na planetu Zemlja.

Projekt TRAIN-CE-FOOD

Avtor: Arantxa Aguirre (Permacultura Cantabria)

Ta projekt sofinancira Evropska komisija, Generalni direktorat za notranji trg, industrijo, podjetništvo in MSP. GA: SI2.823699.

Ta publikacija odraža le stališča avtorjev in sodelavcev, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.

